

VERSLAG
van de herdenking van het
20ste Transport,
te Boortmeerbeek op zo 13.04.2008 van 10.30 tot 12 u .

Op 19 april 1943 stopten 3 partizanen te Boortmeerbeek het 20ste treintransport van de Nazi's, dat vanuit de Dossinkazerne te Mechelen vertrok met gesloten beestenwagens, volgepropt met 1636 Joodse mensen, bestemming Auschwitz. Het was nota bene op de avond van Pesach, en ook de dag dat de opstand in het getto van Warschau begon.

De herdenking hiervan begon 15 jaar geleden in 1993. Dit jaar verloopt de herdenking binnen het kader van het thema mensenrechten, dat 60 jaar geleden werd gestart door de "Universele Verklaring van de Rechten van de Mens".

Dit verslag zal uitgebreid ingaan op de belijdenis door Willy De Vylder en op de daarop volgende toespraak van Michel Laub van de Joodse Gemeenschap van België (punten 7 en 8).

1. Inleiding van organisator **Marc Michiels**.
2. **Erica Baeck** spreekt namens Amnesty International. De mensenrechten werden uitgevaardigd om de gruwelen, waarvan WO II een toppunt was, niet meer te laten herhalen. Maar bij Amnesty is men zeer verontwaardigd over de vele schendingen van mensenrechten die sindsdien gebeurd zijn en nog doorgaan. Het verdrag wordt uitgehold of opzij gezet om b.v. terreur te bestrijden. Het voorlaatste van de 30 artikels in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, spreekt ook over een plicht naar andere mensen toe, n.l. om hun rechten en vrijheden te beschermen.
3. Getuigenis van **Simon Gronowsky** (in 't Nederlands, met af en toe een emotionele ontboezeming in 't Frans) : ik was 11 jaar toen de Gestapo mij gevangen nam. Ik kon uit transport XX ontsnappen in de buurt van Borgloon, waar ik door een Belgische rijkswachter verborgen werd, en later in Brusselse families. Mijn moeder en zus zijn in Auschwitz vermoord, mijn vader is in 1945 omgekomen van verdriet. Om rampen in de toekomst te vermijden, moet men de barbarij van het verleden kennen. Herinneren is goed, maar dat mag niet opgedrongen worden. Je kan wel informeren, b.v. in scholen met veel feitenmateriaal. Filmen over de shoah zijn goed, maar de werkelijkheid met de Nazi's is nog veel erger geweest. Koning Leopold III was een antisemiet en zette nooit stappen om de Joden te redden van de Nazi's. Ook kardinaal Van Roey zweeg. België is mooi en democratisch. Dat moet zo blijven. Daarom moeten de jongeren de getuigenissen horen.
Ik geloof in de mensen. Leve de vriendschap en de vrede onder de mensen.
4. Getuigenis van **Regine Krochmal** (eerst in 't Nederlands, daarna in haar moedertaal Frans) : Mei 1940, ik was 19 jaar en laatste jaarsstudente vroedvrouw-verpleegster. Ik werd uit de school gezet, op ordonantie van de Nazi's. In 1943 wordt ik gevangen en daarna op transport XX gezet. Maar de Duits-Joodse arts van de Dossin-kazerne, gaf me een mes in de hand en verplichtte me in de laatste wagon te gaan bij de zieken. "Ontsnap, zei hij, want jullie worden allen verbrand." Ik sneed de tralies van het verluchtigingsgat door en toen ik uit de trein sprong, stopte hij juist. Dat was te Boortmeerbeek. Ik werd geholpen door de spoorwegwachter die me verstopte. Later werd ik weer gevangen, maar werd in 1944 bevrijd. Ik geloof in een goede toekomst voor de jongeren.
5. Getuigenis van **2 leerlingen van Don Bosco-school te Haacht** : ze waren erg onder de indruk van het getuigenis dat Regine Krochmal bij hen op school had gegeven.
6. **Last Post en bloemenhulde.**

7. Woord en belijdenis door **Willy De Vylder** (de tekst wordt hier integraal weergegeven) :

Als een Belg iets knap of indrukwekkend heeft gepresteerd, hetzij in deze tijd of in het verleden, zoals onze astronauten of sporters, dan zijn we blij en fier om Belg te zijn, ook al hebben we hier niet aan meegewerkt.

Zijn we ook solidair als een grote misdaad aan 't licht komt, b.v. met Marc Dutroux, of als onze collaboratie met de Nazi's in de Jodenvervolging opengelegd wordt ? Zijn we dan nog solidair als Belg en schamen we ons dan, hebben we dan berouw hierover, ook al waren we niet rechtstreeks betrokken bij deze misdaden ?

Een voorbeeld van solidariteit in de 6de eeuw vóór onze jaartelling, is de Joodse staatsman en profeet Daniël, die met de Joden uit Jeruzalem mede gedeporteerd was naar Babylon. Hij bad God om vergeving: " want, zei hij: wij hebben gezondigd, onze voorvaders zowel als wijzelf ". Nochtans wordt hij in de Tenach, wat wij het Oude Testament noemen, door God betiteld als een rechtvaardige en als een zeer beminde man. Toch verklaarde hij zich solidair met de misdaden van zijn voorouders en dus o.a. ook met de goddeloze heerser van Juda, koning Manasse.

Het erkennen van die betrokkenheid en solidariteit, ook bij misdaden of onrecht van het verleden, dat doorbreekt de boze erfenis, en de vloek die voortwoekert door de generaties heen. Zoals dit 20ste konvooi kon gestopt worden door 3 dapperen, zo kan ook de pas afgesneden worden van de "krachten van het kwaad", zoals ze op dit gedenkteken benoemd worden.

Het gezaaide onheil en kwaad veroorzaken pijn , wantrouwen, bitterheid, wrok en haat, doorheen de generaties. Als het over vroeger begane misdaden gaat, zijn de daders en slachtoffers meestal al overleden, maar de gevolgen waarvan ik juist sprak, kunnen ontkracht worden door de erkenning van schuld door de nabestaanden. Door de misdaden van vroeger in het licht te stellen en te belijden, en onze solidariteit daarin te erkennen, wordt deze overdraagbare schuld en de doorgaande vloek van het kwade doorbroken. Dat is het begin van een verzoening.

God, de Eeuwige, de Schepper, heeft tegen al het kwade maar één middel gegeven : verzoening.

Nu mag ik het volgende belijden in naam van groeperingen en kerken die alle deel uitmaken van de erkende Protestants-Evangelische eredienst in België :

*in naam
van Gebedsnetwerk Vlaanderen ,
van Gebedsplatform Vlaanderen,
van Pray4Belgium,
van de Vrije Evangelische Gemeenten,
van Christengemeenschap De Rank te Mechelen*

Aan de Joodse Gemeenschap van België,
en haar vertegenwoordigers hier aanwezig
op de herdenking van het 20ste transport,
op zondag 13 april 2008 in Boortmeerbeek :

Wij belijden met diepe spijt, voor God de Schepper en voor u, dat wij als Belgen en ook als Belgische christenen mede verbonden waren met de vervolging van uw Joodse volk tijdens de Nazibezetting; en dat we ook in de vroegere geschiedenis, deel hadden aan vervolgingen van uw volk.

Wij belijden ook onze huidige zonde van onverschilligheid, en ons laattijdig inzicht over dit misdadige verleden.

Wij nemen ons voor om hiermee te breken, en alle onverschilligheid, misprijzen, vernedering, haat of geweld tegen u en uw Joodse volk te verzaken, en in ons eigen leven niet meer te dulden.

In de plaats daarvan willen wij in onze eigen levens, in onze organisaties en in onze omgeving, werken aan verzoening in een nederige en dienstbare houding t.o.v. de Joodse gemeenschap in België en het Joodse volk in het algemeen.

We willen ons ook verzetten tegen antisemitisme en alle racisme in onze omgeving.

Deze geschreven belijdenis vanwege de ondertekenende groeperingen, wordt u overhandigd als teken van onze hoogachting voor u :

voor **Gebedsnetwerk Vlaanderen** en **Gebedsplatform Vlaanderen**

Ignace Demaerel , voorzitter

Willy De Vylder, bestuurslid

voor **Pray4Belgium**

Ignace Demaerel , voorzitter

Koenraad Celis , comitélid

voor de **Vrije Evangelische Gemeenten** in Vlaanderen (31 in aantal)

Wout van Wijngaarden , voorzitter

Peter Bordon , algemeen secretaris

voor **Christengemeenschap De Rank te Mechelen**

de leidinggevende oudsten : Luc Cnops

Aart Fieret

Michaël Wittocx

(Hierna volgt de Franstalige belijdenis)

*  la communauté Juive de Belgique,
et ses repr santants, ici présents
  la commémoration du 20 me transport,
ce dimanche 13 avril 2008 à Boortmeerbeek :*

Devant Dieu le Créateur et devant vous, nous confessons avec un profond regret, comme Belges et aussi comme Chr tiens belges, que nous avons été liés à la persécution du Peuple Juif pendant l'occupation nazie, et que, au cours de l'histoire précédente, nous avons également part aux persécutions de votre peuple.

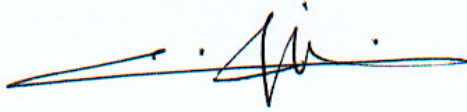
Nous confessons aussi nos p ch s actuels : notre indifférence et notre compréhension tardive de ce passé criminel. Nous avons l'intention de rompre avec cette attitude dans notre propre vie, et aussi, de renoncer à toute indifférence, mépris, humiliation, haine ou violence contre vous et votre Peuple.

Par contre, dans nos propres vies, dans nos organisations et dans notre entourage, nous voulons travailler à la réconciliation dans une attitude humble et au service de la Communauté Juive en Belgique et du Peuple Juif en général.

Nous voulons également nous opposer à l'antisémitisme et à toute autre forme de racisme dans notre entourage.

Cette confession a été écrite par l'Alliance Évangélique Francophone de Belgique, qui est membre de l'Église Protestante Évangélique de Belgique; elle vous est remise comme signe de notre estime pour vous et l'ensemble du Peuple Juif.

Pour l'Alliance Évangélique Francophone de Belgique, représentant les chrétiens évangéliques francophones membres de Synode Fédéral et de l'Église Protestante Unie de Belgique.

Roger Lefèbvre, président

Guy Mahieu, secrétaire

Hierna worden de twee ondertekende documenten overhandigd aan Michel Laub, secretaris-generaal van het Centraal Israëlitisch Consistorie van België.

8. Toespraak van **Michel Laub** secretaris-generaal van het Centraal Israëlitisch Consistorie van België : (werd mij door hem integraal doorgemailed met de woorden: "Hierbij stuur ik u mijn tekst, zoals gisteren beloofd. Nogmaals heel hartelijke dank voor uw zeer ontroerend gebaar.") De toespraak wordt integraal weergegeven).

Toespraak M. Laub, BMB - 13/04/08

Mijnheer de Burgemeester,
Dames en Heren Hoogwaardigheidsbekleders,
Dames en Heren Schepenen en leden van de Gemeenteraad van Boortmeerbeek,
Mijnheer de Schepenen van de Stad Antwerpen,
Dames en Heren ontsnapten van het twintigste konvooi,
Dames en Heren Oud-verzetstrijders, Oud-gedeporteerden en Oud-ondergedoken kinderen,
Mijnheer Ramet, Voorzitter van het Joods Museum van Deportatie en Verzet,
Dames en Heren Voorzitters en Vertegenwoordigers van de Joodse Instellingen,
Beste Meisjes en Jongens van de jeugdorganisaties,
Beste genodigden,
Dames en Heren,
Beste Vrienden,

Vooreerst wil ik mijn diepe ontroering betuigen voor de woorden van berouw die de vorige spreker heeft uitgesproken, in naam van het Gebedsnetwerk en Gebedsplatform Vlaanderen, Pray4Belgium, de Vrije Evangelische Gemeenten in Vlaanderen, de Christengemeenschap De Rank te Mechelen en de Alliance Évangélique Francophone de Belgique.

Het Bijbelse boek Ezechiël gaat in opstand tegen de mening dat de kinderen schuldig zijn ten gevolge van de zonden van de vaders :

*De vaders hebben zure druiven gegeten en de tanden van de kinderen zijn er stroef van ?
"Avot yokhloe vossèr ve'shiné ha'banim tik'hèna ? "*

Het schuldgevoel voor de gruwelen die anderen hebben gepleegd eert de mens. En vandaag hebben we het over de Rechten van de Mens.

Het kwaad dat het joodse volk in het verleden gedurende eeuwen heeft ondergaan kan natuurlijk niet uit het geheugen worden gewist.

Het moet ook steeds in de geschiedenisboeken vermeld blijven.

Niet om een wraakgevoel uit te lokken of te kweken, maar wel om de huidige en toekomstige generaties op te voeden om steeds de kennis van de waarheid na te streven en hen zodoende aan te sporen om zich voortdurend in te spannen het kwaad in de toekomst te voorkomen.

In de Bijbel, Deuteronomium 32,7 leest men het volgende:

Denk aan de dagen van vroeger, zie naar de tijd van voorbije geslachten. Vraag het uw vader, hij zal het vertellen, vraag het uw oudsten, zij zeggen het u.

Dames en Heren, de verklaring die we zojuist gehoord hebben is een buitengewoon positief teken voor de toekomst, een teken van geloof in de diepzinnigheid van het vers uit Deuteronomium.

Nu dat het antisemitisme, het racisme en de xenofobie opnieuw zo hevig opduiken, heeft deze verklaring een grotere betekenis dan ooit.

Aanvaard dan ook deze woorden van waardering die ik, in naam van de joodse gemeenschap, meen te mogen uitspreken, alsook de wens dat uw uitzonderlijk gebaar erg aanstekelijk zal blijken te zijn.

Eind oktober van het voorbije jaar heeft trouwens de Burgemeester van de Stad Antwerpen, Dhr Patrick Janssens, ook zijn verontschuldigen aangeboden aan de joodse gemeenschap voor de collaboratie van de Antwerpse Politie aan de razia's van de Joden in Antwerpen door de nazi's tijdens de bezetting.

Dit gebaar heeft Dhr. Janssens ook geëerd.

Het is ook eenieder bekend dat de voormalige Premier, Dhr. Guy Verhofstadt ettelijke malen in gelijkaardige zin het woord heeft gehouden.

65 jaren zijn nu voorbij sedert de merkwaardige heldendaden die op 19 april 1943 hebben plaatsgevonden: de opstand van het Getto van Warschau en, hier vlakbij, de aanval op het twintigste konvooi van Joodse gedeporteden vanuit de Dossinkazerne te Mechelen naar de uitroeiingskampen van nazi-Duitsland.

50 jaar na dit gebeuren namen wijlen Robert Korten en de Gemeente Boortmeerbeek het initiatief om hier, ter nagedachtenis van dit uniek feit in de geschiedenis van W.O. II, een plaat op te richten en een jaarlijkse plechtigheid te houden.

Enkele jaren geleden werd een ander monument opgericht, onder impuls van o.a. Dhr. Maurice Tzwern, zoon van Hena Wasyng, een ontsnapte van het 20^e konvooi.

Na het overlijden van Dhr. Korten, heeft Dhr. Marc Michiels de fakkel overgenomen en vervult sedertdien deze coördinatietaak met uiterst grote toewijding en efficiëntie.

Namens de Joodse gemeenschap, wens ik u, Mijnheer Michiels, alsook u Mijnheer de Burgemeester en u allen, Dames en Heren Schepenen en leden van de Gemeenteraad van Boortmeerbeek, heel oprecht te bedanken voor uw assertiviteit en de trouw die u jaarlijks aan de dag legt ten bate van de organisatie van dit gebeuren.

Boortmeerbeek heeft hiermee een licht aangestoken die van jaar tot jaar wordt overgedragen, het licht die de gelijkheid tussen alle mensen verkondigt.

Mijn dankbetuiging richt ik ook tot het Crescendokoor en de Fanfare Albert, die deze jaarlijkse plechtigheid met zoveel enthousiasme en talent opluisteren en voor het brengen van die aangrijpende joodse liederen die verband houden met de Sjoa.

Door de erkenning van het leed van zijn naaste, is men trouw aan de geest van de "Universele Verklaring van de Rechten van de Mens", waarvan de beschaafde wereld dit jaar de zestigste verjaardag viert.

Na Wereldoorlog II en de stichting van de Organisatie van de Verenigde Naties, heeft de internationale gemeenschap zich ertoe verbonden dat zij nooit meer gruweldaden zoals deze die zich in de periode van het conflict hadden voorgedaan, opnieuw zou laten plaatsvinden.

Het document dat, ten gevolge van deze internationale verbintenis, tot stand zou komen is de "Universele Verklaring van de Rechten van de Mens".

Door haar resolutie 217 A van 10 december 1948, heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, tijdens een zitting te Parijs, de Verklaring goedgekeurd. Deze Universele Verklaring was dus een reactie op de Tweede Wereldoorlog : de in oktober 1945 opgerichte VN wilden op deze wijze de wereld behoeden voor de vreselijke gevolgen van oorlog en geweld.

De Verklaring bevat dertig artikelen die, voornamelijk, de volgende principes inhouden :

- Iedereen heeft recht op leven, zonder angst en geweld, recht dat door de staat wordt gesteund of gecontroleerd
- Iedereen heeft het recht op vrijheid en om beschermd te worden tegen vrijheidsberoving zonder rechtsgang
- Iedereen heeft het recht om gevrijwaard te worden van marteling of van wrede onmenselijke behandeling
- Iedereen heeft de vrijheid van geweten, de vrijheid van godsdienst en het recht op vrije meningsuiting
- Iedereen heeft het recht via een democratisch proces deel te nemen aan het landsbestuur

Men beseft dat men hier de verschillende punten a contrario terugvindt van de voornaamste misdaden die de nazi's op het joodse volk op "wetenschappelijke" wijze hebben gepleegd.

Om even - en ik vraag u mij daarvoor te willen verontschuldigen - op een gruwelijke statistiek terug te komen : gedurende vier volle jaren, dus gedurende vier maal driehonderd vijftig dagen, hebben de nazi's elke dag - gemiddeld - meer dan 4 000 joodse mensen vermoord, d.m.v. schietpartijen, gas, foltering of onmenselijke slavenarbeid.

Over zijn tijd in het concentratiekamp schreef Primo Levi in 1958 : *Se questo è un uomo* ; in het Nederlands : "Als dit een mens is".

Men heeft het tegenwoordig over "Rechten van de Mens" .

Voor de nazi-ideologie had de jood niet alleen geen recht op de meest elementaire Rechten van de Mens; hij was gewoon geen mens maar wel ongedierte, die men de plicht had om te verwoesten.

En, Dames en Heren, als men zich de vraag stelt : aan welk misdrijf heeft de joodse gemeenschap zich schuldig gemaakt om deze afgrijselijke behandeling te verdienen, dan is het antwoord: geboren te zijn.

Het misdrijf van een jood was : geboren te zijn.

Je had joodse ouders of zelfs uitsluitend joodse grootouders : je was veroordeeld...

Van 1933 tot 1945 was Nazi-Duitsland de rechter, en tallozen in de bezette gebieden : zijn gewillige handlangers. Wat bezet België betreft, weet men, met veel grotere precisie sedert vorig jaar, in welke mate België als "Gewillig België" bestempeld mocht worden, dankzij de publicatie van het eindverslag van de studie, uitgevoerd door het Studie - en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij, het SOMA, voor rekening van de Federale Regering, op aanvraag van de Senaat van België, 2004 - 2007, met name: "Gewillig België, Overheid en Jodenvervolgung tijdens de Tweede Wereldoorlog" , uitgegeven bij Meulenhoff / Manteau.

Ik heb dit, overigens met heel veel pijn in mijn hart, al vorig jaar hier aangehaald; het verslag, dat 1.114 pagina's telt en heel ver in de historische analyse gaat, geeft,

zoals gezegd, een erg teleurstellend beeld van de houding van de Belgische overheid in de jaren '30, tijdens W.O. II en in de periode vlak na de oorlog, t.o.v. de Joodse gemeenschap die toen in ons land leefde.

De enkele passages die ik vorig jaar uit het werk voorlas, waren leerrijke voorbeelden van misdrijven die de Belgische overheid van bezet België pleegde precies tegen mensenrechten.

Maar, Dames en Heren, het positieve van het verhaal is dat de tegenwoordige overheid van ons land de moed heeft gehad om dit weinig briljant recent verleden wetenschappelijk te hebben laten onderzoeken door hoogstaande historici en uiteindelijk de houding van haar voorgangers tijdens de bezetting hevig te veroordelen.

Gelukkig bestaat de waarheid dus niet uitsluitend uit het kwaad. Want er waren ook redders, instellingen en individuele mensen die, ondanks het gevaar voor hun eigen leven en dat van hun naasten, een helpende hand hebben gereikt en levens hebben gered; ook al waren het levens van joden, van onmensen volgens de nazi-ideologie. Ook in mijn familie zijn er op deze wijze levens gered. De aanval op het 20ste konvooi op 19 april 1943, hier vlakbij, alsook de wijze waarop de ontsnapt uit het 20ste konvooi bij plaatselijke medeburgers een onderdak konden vinden en door deze laatsten beschermd werden om te beletten terug in Duitse handen te vallen, is daar een wondermooi voorbeeld van. Deze instellingen, deze mensen - de Staat Israël erkent ze als "rechtvaardigen" - moeten nu eindelijk ook door de Belgische Staat als helden van de moderne tijd worden erkend. Onze samenleving kan daar heel veel van leren en het mag gerust als voorbeeld dienen voor de jeugd.

De Gemeente Boortmeerbeek geeft in dat verband al sedert 1993 het voorbeeld. Samen met alle democraten van ons land, is de Joodse gemeenschap haar daarvoor zo dankbaar.

Laten we dan allen samen voor een betere toekomst ijveren.

Ik dank U.

9. Woord door de burgemeester van Boortmeerbeek **Michel Baert** :

Laten we niet vergeten, vergeven is een ander vraagstuk. We zetten deze herdenkingen voort als teken van hoop. Dank aan iedereen voor zijn inzet.

10. Toespraak door **Jos Vander Velpen**, voorzitter van Liga van de Mensenrechten :

We hebben niets aan een verleden dat we als een last, als een blokkade meesleuren. We hebben er wel iets aan als het een inspiratiebron is voor de toekomst. Er is nog toekomst, ook dankzij de verklaring van de mensenrechten. Toch is de 20ste eeuw heel somber geweest met 120 miljoen mensen die gewelddadig omgebracht zijn. Kom op voor de basis: elk mens heeft gelijke en onvervreembare rechten op vrijheid, voeding, werk, onderwijs, enz. Niemand heeft ooit het recht om te folteren, om welke ander reden of recht ook.

11. Slot door organisator **Marc Michiels** (gemeenteraadslid van Boortmeerbeek) :

Herdenken kan je verbitteren en een last worden. Dat is hier niet het doel: het gaat om de hoop voor de toekomst, en het eerbiedigen van de mens. Als slot wil ik de Joodse wijsgeer Emmanuel Levinas citeren :

***“ Alles begint met de rechten van de anderen
en met mijn nooit eindigende plicht
om deze te eerbiedigen.”***

Noten :

1. een fanfare, en een koor hebben de plechtigheid tussendoor opgeluisterd.
2. het weer was zwaar grijs en fris, op enkele druppels na, zijn we tijdens deze openluchtherdenking aan het station van Boortmeerbeek, in het droge gebleven. Naar schatting 250 aanwezigen.
3. Er staan twee gedenktekens van het 20ste transport aan het station Boortmeerbeek.
4. Er is info te vinden en aan te vragen bij : Gemeente Boortmeerbeek
Administratief Centrum, Pastorijstraat 2, 3190 Boortmeerbeek
Tel 015. 51 11 45 en www.boortmeerbeek.org
5. Van : Marc Michiels
Verzonden: maandag 14 april 2008 10:45:46
Aan: Willy De Vylder (devylderw@hotmail.com)

Dag Willy,

Langs deze weg wil ik je nogmaals hartelijk bedanken voor jouw zeer aandoenlijke inbreng op onze herdenking.

Ik weet niet of je de website boortmeerbeek.org kent. Ik ga over jouw verzoeningsmoment een artikel plaatsen op deze website. Ik wil dit onder de aandacht brengen van een breder publiek.

Ik heb jouw inbreng heel erg geapprecieerd. Veel succes toegewenst in jouw verder "verzoeningswerk".

Vriendelijke groeten,
Marc Michiels
Coördinator transport XX

6. Uittreksel van dat artikel op de www.boortmeerbeek.org :

Herdenking... schakel van verzoening

Op de herdenking van Transport XX op zondag 13 april 2008 heeft Haachtenaar Willy De Vylder een emotionele oproep gedaan tot verzoening met de Joodse gemeenschap.

(Daarna volgt letterlijk de tekst zoals hij geciteerd is in punt 7 hierboven, behalve de Franstalige belijdenis.)

(Er staan ook twee foto's bij.)

De tekst van deze verzoeningsverklaring werd op de herdenking plechtig overhandigd aan Michel Laub, secretaris-generaal van Het Joods Consistorie van België.

Plaatsvervangend onze schuld belijden geneest de pijn in de harten van de slachtoffers en hun nabestaanden, het vermindert het wantrouwen en de afwijzing, het verhoogt het gevoel van veiligheid en vrede, en het geeft ook hoop voor de toekomst. Het is een klein begin. Hopelijk brengt deze verklaring een grotere stroom van verzoening op gang, waarin mensen van verschillende culturen en gezindten elkaar weer beter leren kennen en vertrouwen, om weer samen te kunnen leven zonder zinloos geweld en racisme.

Als de herdenking hier een kleine schakel in mag zijn .....,
Marc Michiels
Coördinator Transport XX

7. Het Joods Museum van Deportatie en Verzet bevindt zich in de voormalige Dossin-kazerne te Mechelen, Goswin de Stassartstraat 153, op de hoek met de Edgard Tinellaan (de ring). Vandaar vertrokken de 28 Nazitransporten naar Auschwitz.

Contact : jmdv@telenet.be ; tel : 015. 29 06 60 .verdere info is te vinden op www.cicb.be.

---

verslag : Willy De Vylder